

Hajautettuun ja luonnonmukaiseen tieto- ja sivistisyhteiskuntaan

Suomen kansantalouden ja koko suomalaisen yhteiskunnan tulevaisuus perustuu maamme rikkaisiin luonnonvaroihin, korkeaan tieto-taitoon ja laaja-alaiseen sivistykseen.

Työpaikkojen ja väestön keskittäminen pääkaupunkiseudulle ja suurimpiin maakuntakeskuksiin heikentää maamme kansainvälistä kilpailukykyä ja ihmisten hyvinvointia. Vahingollista keskittymistä on hillittävä ja on huolehdittava maakuntien ja maaseudun elinvoimaisuudesta.

Suomella on suhteellisesti laskien suuremmat uusiutuvat luonnonvarat kuin millään muulla EU:n jäsenmaalla. Uudella teknologialla on kehitetty ja edelleen kehitetään innovaatioita, joilla näiden metsien, peltojen, vesien ja soiden tuottamien raaka-aineiden jalostusastetta ja -arvoa voidaan huomattavasti kohottaa.

Suomella on mittavat uusiutumattomat luonnonvarat. Myös näitä maaperän rikkauksia on pyrittävä jalostamaan mahdollisimman pitkälle omassa maassa. Tästä hyvä esimerkki on metalli- ja konepajateollisuuden voimakas laajentuminen länsirannikon maakunnissa.

Suomella on kattava hajautettu maakuntayliopistojen ja ammattikorkeakoulujen verkosto. Maamme koulujärjestelmä on tuottanut kansainvälisestikin katsoen ainutlaatuisen korkeatasoisia tuloksia.

Uusin teknologia, ennen muuta digitalisoinnin käyttöönotto yritystoiminnassa ja koko yhteiskunnassa, vahvistaa kansantalouttamme ja tukee alueellisesti hajautetun yhteiskunnan rakentamista. Tämä puolestaan on välttämätöntä, jotta maakuntien rikkaita luonnonvaroja voidaan kestävällä tavalla hoitaa ja hyödyntää.

Valtiovallan on tuettava hajautetun yhteiskuntarakenteen säilymistä ja vahvistumista muun muassa maantie-, rautatie- ja tietoliikenneinvestointien avulla, ylläpitämällä hyviä lentoyhteyksiä maakuntakentille sekä huolehtimalla kaiken tasoisten koulutuspalvelujen korkeasta laadusta koko maassa.

Maakuntien elinvoimaisuuden kannalta avainasemassa on vireillä oleva maakunta- ja sote-uudistus.

Maakunnissa tulee toteuttaa todellista itsehallintoa muun muassa antamalla niille verotusoikeus. Uudistuksella tulee vahvistaa pientenkin kuntien mahdollisuutta tuottaa niille jääviä kunnallisia lähipalveluja ja kehittää omaa elinkeinoelämää.

Terveyspalvelujen järjestäminen tulee maakuntien tehtäväksi. Niiden tulee vastata erikoissairaanhoidon osalta myös palvelujen tuottamisesta. Kunnilla tulee olla oikeus tuottaa paikallistason terveyspalveluja maakunnalle.

Sosiaalihuollon järjestämisvastuu tulisi jakaa maakuntien ja kuntien kesken. Maakunnan vastuulla olisi vaativien erityistason palvelujen järjestäminen. Pääosa sosiaalihuollon tehtävistä tulee säilyttää kunnilla, jolloin ne voidaan sovittaa yhteen paikallistason terveys-, varhaiskasvatus- ja koulupalvelujen kanssa.

Hallituksen suunnitelma sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseksi ei ole korjattunakaan kestävällä pohjalla. Tarvitaan aikalisä, joka tekee mahdolliseksi sen, että ensi vuoden alussa valittavat maakuntavaltuustot ja -hallitukset pääsevät mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan tätä hanketta.

Samalla kun huolehdimme kansantaloutemme ja koko yhteiskuntamme aineellisen perustan kestävydestä, meidän on aina muistettava J. V. Snellmanin sanat: ”pienen kansan voima on sen sivistyksessä”. Suomi kasvoi itsenäiseksi kansakunnaksi suomalaisen kulttuurin ja sivistyselämän nousun kautta.

Suomen itsenäisyys ja menestys perustuvat tulevaisuudessakin ratkaisevalla tavalla siihen, että huolehdimme kansakuntamme henkisen perustan ja sivistyksen elinvoimaisuudesta. Osallistuessamme vuorovaikutukseen muiden kansojen ja kulttuurien kanssa meidän on muistettava se viisaus, että vain omastamme voimme toisille antaa.